

ПАМ'ЯТКА ВЧИТЕЛЮ ДЛЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

- Постійно працюйте над вихованням почуттів дітей, особливо вразливих і чутливих до всього, що стосується їхнього «я».
- Допомагайте обдарованим дітям виробити адекватну я-концепцію і самооцінку, розвивати емпатію.
- Забезпечуйте сприятливу емоційну атмосферу, адже дитина набуває емоційного досвіду в процесі взаємодії з людьми.
- Дотримуйтеся порядку й дисципліни, обдаровані діти, як і всі інші, повинні знати межу допустимої поведінки.
- Скеруйте енергію і творчість обдарованих дітей у потрібне русло, щоб їх праця приносила користь.
- У роботі з обдарованими дітьми використовуйте дослідницький метод, це активізує їхню роботу.
- Розвивайте здібності дітей, широко використовуйте метод самостійного набуття знань.
- Привчайте обдарованих дітей працювати спільно, це допоможе їм легше адаптуватися до соціальних умов.
- Заохочуйте дітей, це стимулює їх.
- Тісно співпрацюйте з батьками обдарованих дітей, щоб розвинути здібності кожної дитини.

Як розвивати творчі здібності обдарованих дітей

1. Підхоплюй думки учнів і оцінюй їх зразу, підкреслюючи їх оригінальність, важливість тощо.
2. Підкреслюй інтерес дітей до нового.
3. Заохочуй оперування предметами, матеріалами, ідеями. Дитина практично вирішує дослідницькі завдання.
4. Вчи дітей систематичній самооцінці кожної думки.
5. Виробляй у дітей терпиме ставлення до нових понять, думок.
6. Не вимагай запам'ятовування схем, таблиць, формул, одностороннього рішення, де є багато варіативні способи.
7. Культивувай творчу атмосферу - учні повинні знати, що творчі пропозиції, думки клас зустрічає з визнанням, приймає їх, використовує.
8. Вчи дітей цінувати власні та чужі думки. Важливо фіксувати їх в блокноті.
9. Іноді ровесники ставляться до здібних дітей агресивно, це необхідно попередити. Найкращим засобом є пояснення здібному, що це характерно, і розвивати у нього терпимість і впевненість.
10. Пропонуй цікаві факти, випадки, технічні та наукові ідеї.
11. Розсіюй страх у талановитих дітей.
12. Стимулюй і підтримуй ініціативу учнів, самостійність. Підкидай проекти, які можуть захоплювати.
13. Створюй проблемні ситуації, що вимагають альтернативи, прогнозування, уяви.
14. Створюй в школі періоди творчої активності, адже багатого геніальних рішень з'являється в такий момент.
15. Допомагай оволодівати технічними засобами для записів.
16. Розвивай критичне сприйняття дійсності.
17. Вчи доводити починання до логічного завершення.
18. Впливай особистим прикладом.

19. Під час занять чітко контролюй досягнуті результати та давай завдання підвищеної складності, створюй ситуації самоаналізу, самооцінки, самопізнання.

20. Залучай до роботи з розробки та впровадження власних творчих задумів та ініціатив, створюй ситуації вільного вибору і відповідальності за обране рішення.

21. Використовуй творчу діяльність вихованців при проведенні різних видів масових заходів, відкритих та семінарських занять, свят.

22. Під час опрацювання програмового матеріалу залучай до творчої пошукової роботи з використанням випереджувальних завдань, створюй розвиваючі ситуації.

23. Активно залучай до участі в районних, обласних, Всеукраїнських конкурсах, змаганнях, виставках.

24. Відзначаєш досягнення вихованців, підтримуй та стимулюєш активність, ініціативу, пошук.

Створення позитивного настрою учнів на уроках

Нехай учитель поспішає до дітей, радіє кожній зустрічі з ними, тоді й діти поспішатимуть у школу і щиро радітимуть кожній зустрічі зі своїм учителем.

Ш.Амонашвілі

Даруймо дитині радість!

Рідне слово! Скільки в тобі чарівних звуків, животворного трепету й вогню! Скільки в тобі материнської лагідності й доброти, мудрості земної, закладеної ще славними предками вільнолюбними. Ти — наша неопалима купина!

Що зробити, аби дитина, напоєна диво-соками цього євшан-зілля, стала доброю, сильною, сміливою?

Тільки Добро, Радість роблять людину великою, якою б не була вона маленькою. Тільки це врятує наші душі від омертвіння. Бо народилися ми, учителі, під особливою зіркою — зіркою Терпіння, Благородства, Любові. І скільки ця зірка випромінює світла, стільки й цвіту розквітає в дитячих душах.

Сучасний урок має бути розумним, цікавим, захопливим і радісним.

«Щоб зворушити, треба самому бути зворушеним. Щоб радувати, просвітлювати душевний світ, треба нести просвітленість у своєму серці, а серце нести високо», — писав О.П.Довженко.

Кожен урок має сіяти в дитячих душах Добро та Красу, формувати людяне в людині. Як же зробити, щоб на уроці панувала Радість, а її помічниками були Краса та Добро?

Кожен урок педагог має обміркувати до найменших дрібниць. Навіть ті перші слова вчителя, якими почнеться подорож у країну нових знахідок і відкриттів, можуть одразу створити в класі атмосферу доброзичливості та взаєморозуміння. От, приміром, є в класі дівчинка, яка дуже часто плаче. То зламався олівець, то забула вдома зошит, то неправильно виконала домашнє

завдання... Як осушити дитячі сльози? Перше, про що можна запитати дітей, прийшовши на урок: «Яка сьогодні погода в класі? Дощик чи сонечко?» (можна це запитання заримувати, коли є натхнення). «Сонечко, сонечко!» — кричать діти і поглядають на Катрусю. Дівчинка посміхається, посміхаються й інші учні. Контакт є!

Як відомо, емоції та розумова діяльність людини взаємопов'язані. А отже, найголовніше — учитель повинен зважати на внутрішній стан дитини. Тому важливим є проведення під час уроку емоційних хвилинок, які створюють особливе емоційне тло заняття, його інтригуючий початок. Без емоційно-стимулюючого впливу слова не можна створити на уроці сприятливий психологічний клімат, викликати інтелектуальні почуття подиву, захоплення, сумніву, очікування нового.

Створити позитивний настрій в учнів на уроці допомагає використання низки спеціальних прийомів.

«Емоційне стимулювання» — констатація будь-якого, навіть незначного, успіху, навіювання дитині віри в себе, відкритість учителя для довіри і співчуття.

«Авансування» — репетиція майбутньої дії, що створює психологічну настанову на успіх.

«Даю шанс». Шанс, про який ідеться, — це заздалегідь підготовлена педагогом ситуація, у якій учень отримує можливість несподівано для себе розкрити свої можливості.

«Сповідь» рекомендується застосовувати в тих випадках, коли є надія, що відверте звернення вчителя до кращих почуттів дітей зустрине розуміння, викличе відповідний відгук. Як його застосувати — питання досвіду і техніки. Тут треба все заздалегідь прорахувати, спрогнозувати можливі реакції.

«Загальна радість». Це емоційний відгук колективу на успіх одного із своїх членів. Важливо, щоб у досягненнях кожного школяра його товариші бачили результати своєї праці, а сама дитина розуміла, що її радість — це

радість підтримки, стану «свій серед своїх». Зрештою, у тому, як реагує дитячий колектив на успіхи і невдачі своїх членів, особливо помітно виявляється його моральна сутність. На практиці цей прийом реалізується завдяки допомозі окремих учнів, що «ведуть» за собою неуспішних.

«Емоційний сплеск». Ефективний стосовно дітей, які емоційно реагують на похвалу і критику. Завдання вчителя — у кожному учневі перетворити її на ланцюгову реакцію.

«Кольорова рефлексія». Учитель ставить запитання і пропонує варіанти відповідей і співвіднесені з ними кольори. Учні обирають свою відповідь і сигналізують смужкою певного кольору.

«Зіпсований телефон». Побажання вчителя діти переказують один одному.

У Плутарха читаємо: «Розум дитини — не посудина, яку слід заповнити, а смолоскип, який треба запалити». Не через насичення дитячої свідомості великою кількістю фактів і теоретичних відомостей досягається справжня мета навчання і виховання, а лише через задоволення внутрішнього прагнення учня вирости до рівня Особистості, відчуті невимовну радість пізнання і творчості.

Звичайно, не можна охопити всього того, з чого будує вчитель свою роботу. Кожен день учителя — новий крок оволодіння секретами їх Величності — Добра, Краси, Радості.

Правила управління успіхом на уроці

1. Якщо після уроку в учня не залишилося питань, які хотілося б обговорити, посперечатися, пошукати рішення, то це означає, що урок, можливо, і був корисним, але залишив дітей байдужими до того, що на ньому відбувалося.

2. Необґрунтована похвала, гіпертрофовані компліменти, випадкові оцінки нівелюють відчуття успіху. Потрібно вміти бачити реальні зміни, реальні зрушення й достоїнства дітей, якими б малими вони не були, і вчасно підтримати учня.

3. Успіх починається з визнання дітьми права вчителя вчити. Авторитет, особистість учителя, його різноманітні достоїнства й інтереси є запорукою успіху учнів.

4. Психологічний клімат, обстановка життєрадісності, організація діяльності учнів на уроці, розумне сполучення репродуктивних і творчих методів.

5. Передчуття незвичайності, здатність учителя дивувати, привносити елемент романтичності відіграють важливу роль на уроці.

6. Учитель повинен любити дітей і вміти це робити. Не можна, виявляючи почуття захоплення від спілкування з одними дітьми, змушувати страждати інших.

7. Учитель повинен знати й весь клас, і кожного учня окремо. Він мусить дуже багато знати про дітей, щоб навчитися в потрібну хвилину допомагати їм.

8. Початок уроку виступає як момент, від якого в значній мірі залежить успіх усього уроку.

9. 80 % навчального успіху дітей залежить від уміння вчителя давати домашні завдання. Драма полягає в тому, що діти й дорослі розмовляють

різними мовами, вкладають різний зміст у слова й видача домашніх завдань без точного пророблення того, що хотів би одержати вчитель, яке завдання він ставить, нерідко приводить учнів у стан замішання й примушує відмовитися від виконання домашніх завдань взагалі. Домашні завдання повинні бути смачними, хорошими, цікавими, творчими, нерідко практико-орієнтованими, оригінальними, доступними, різнорівневими, цікавими за формою, такими, що враховують здібності й особливості дітей.

10. Поряд із цифровою розгорнута текстова оцінка відіграє виняткову роль у стимулюванні навчальної діяльності дитини.

11. Ступінь захопленості учнів предметом виражається в їхньому бажанні й готовності займатися ним після уроків.

12. Учитель повинен навчитися включати учнів у колективну пізнавальну діяльність.

13. Якщо молодий учитель загострено переживає свою неспішність і, незважаючи на значні зусилля, ніяк не може дати гарний урок, одним з відомих способів надати йому допомогу є спільна з кожним з адміністраторів школи підготовка серії уроків.

Якості, якими має володіти вчитель для роботи з обдарованими дітьми

1. Бути доброзичливим і чуйним.
2. Розбиратися в особливостях психології обдарованих дітей, відчувати їхні потреби та інтереси.
3. Мати високий рівень інтелектуального розвитку.
4. Мати широке коло інтересів.
5. Бути готовим до виконання різноманітних обов'язків, пов'язаних із навчанням обдарованих дітей.
6. Мати педагогічну і спеціальну освіту.
7. Володіти почуттям гумору.
8. Мати живий та активний характер.
9. Виявляти гнучкість, бути готовим до перегляду своїх поглядів і до постійного самовдосконалення.
10. Мати творчий, можливо, нетрадиційний особистий світогляд.
11. Бути цілеспрямованим і наполегливим.
12. Володіти емоційною стабільністю.
13. Уміти переконувати.
14. Мати схильність до самоаналізу.